

Antwoord van Gedeputeerde Staten op vragen van

F.J. Hoogendam (SP)
(d.d. 28 oktober 2024)

Nummer
4146

Onderwerp
Uitstoot van Zeer Zorgelijke Stoffen

Aan de leden van Provinciale Staten

Toelichting vragensteller

Uit onderzoek dat RTL afgelopen week publiceerde[1], blijkt dat de minimalisatieplicht die bedrijven sinds 2016 verplicht om hun uitstoot van Zeer Zorgelijke Stoffen steeds verder te reduceren tot 0, niet effectief geweest is. Integendeel: in 40 procent van de onderzochte bedrijven ging de uitstoot zelfs omhoog, vaak in forse hoeveelheden.

De SP-fractie heeft contact opgenomen met de RTL-onderzoeksredactie, en de onderzoeksresultaten opgevraagd. De RTL-redactie deelde mee dat de informatie ook gedeeld is met GS, de SP gaat er daarom vanuit dat de informatie bekend is bij GS.

Uit de gegevens blijkt dat er van de Zuid-Hollandse bedrijven 77 zijn die sinds 2015 meer Zeer Zorgelijke Stoffen zijn gaan uitstoten. Dat varieert van 0,1% tot 15.206% — waarbij moet worden aangetekend dat toxicoloog Paul Scheepers van de Radboud Universiteit ‘zelfs een toename van 1 procent al heel ernstig’ noemt —, en van het snel neutraliserende koolmonoxide tot permanent toxische stoffen zoals benzeen, lood, kwik en formaldehyde.

1. *Herkent u de gegevens van de studie? Is het aantal van 77 bedrijven compleet, of zijn er meer overtredingen bij u bekend?*

Antwoord

Wij zijn bekend met de publicatie van RTL. In de toelichting op de vragen gebruikt de SP-fractie de benaming “Zeer Zorgelijke Stoffen”. Wij gebruiken in deze beantwoording, net als in de RTL publicatie, de juiste benaming “Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)”.

RTL heeft de emissiedata van de jaren 2015 en 2022 met elkaar vergeleken. Deze emissiedata laten zien dat de totale gerapporteerde Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS)-emissie (uitgedrukt in kilogram per jaar) tussen 2015 en 2022 met 35% is gedaald. Daarmee wordt naar ons idee duidelijk dat het ingezette minimalisatiebeleid voor ZZS werkt en dat de uitstoot van ZZS daadwerkelijk wordt teruggedrongen.

Tegelijkertijd vinden wij uiteraard ook dat een verdere reductie moet worden nagestreefd.

Bijvoorbeeld inzake de minimalisatieplicht spreken wij met het Rijk over verbeteringen (toetsingskaders) ten aanzien van Vermijdings- en Reductieprogramma's. Vergunninghouders moeten in deze verplicht op te stellen programma's aangeven hoe zij voortdurend invulling geven aan de plicht om de ZZS-uitstoot verder te minimaliseren.

De Rijksoverheid heeft ook het ZZS-emissiebeleid laten evalueren [2]. Hieruit bleek dat het ZZS-emissie beleid in grote lijnen functioneert, maar ook dat bij de uitvoering nog verbeteringen kunnen worden gerealiseerd.

RTL heeft in hun nieuwsbericht echter de nadruk gelegd op het gegeven dat bij een deel van de bedrijven de emissie van ten minste één ZZS is gestegen. Dat de totale emissie van ZZS met 35% is gedaald, is door RTL weggelaten. Volgens RTL zou bij 40% van de bedrijven de ZZS-emissie zijn gestegen. Daarbij maken wij twee opmerkingen:

1. Het is niet zo dat bij 40% van de bedrijven de totale ZZS-emissie is gestegen, maar bij 40% van de bedrijven heeft RTL vastgesteld dat de emissie van ten minste één ZZS in 2022 hoger was dan in 2015.
2. Dat een ZZS emissie omhoog is gegaan, is niet automatisch een overtreding. Wettelijk geldt voor een bedrijf dat een vergunning voor ZZS-emissies krijgt dat in eerste instantie moet worden gezien of de betreffende lozing kan worden uitgefaseerd door substitutie of anders kan worden geminimaliseerd. Voorts dient het bedrijf tenminste elke 5 jaar te onderzoeken of de betreffende emissie verder kan dalen. Zie verder ook antwoord op vraag 4.

2. *Wat zijn de gevolgen voor de volksgezondheid?*

Antwoord

Dat de totale gerapporteerde ZZS-emissie met 35% is gedaald is positief en draagt bij aan het tegengaan van gezondheidsschade. Verder geldt dat een emissie van een ZZS in beginsel alleen vergund kan worden als deze in de leefomgeving niet leidt tot een overschrijding van de vastgestelde grenswaarde.

3. *Wie is er verantwoordelijk voor de controle en handhaving bij deze bedrijven? Is dat de provincie, de gemeente, het waterschap, Rijkswaterstaat, de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), of een combinatie daarvan?*

Antwoord

Voor de bedrijven waarvoor de provincie het bevoegd gezag is op grond van de Omgevingswet, is de vergunningverlening van en het toezicht op emissies naar de lucht en indirect naar water onze verantwoordelijkheid.

4. *Wat doet de provincie eraan om deze overtredingen te beboeten, en herhaling te voorkomen?*

Antwoord

Een toename van een individuele ZZS-emissie is niet per definitie een overtreding. Zie ook het antwoord op vraag 1. Er zijn een aantal oorzaken waardoor een emissie kan toenemen:

- Groter productievolume binnen de vergunde grenzen;
- Betere meet- of berekeningsmethode;
- Als gevolg van een actieve uitvraag naar ZZS-emissies door onze omgevingsdiensten na 2015 is beter zicht gekomen op de totale ZZS-emissie van bedrijven.

Daar waar er wel sprake is van overtredingen, wordt er door de omgevingsdiensten namens ons handhavend opgetreden conform de Landelijke Handhavingsstrategie.

5. *Is er contact met de betreffende bedrijven, en is er een plan van aanpak om de minimalisatieplicht ook via provinciale kanalen op te leggen? Hoe informeert u de bedrijven over de rol van de provincie in deze kwestie?*

Antwoord

Wij hebben ons ZZS-emissie beleid vastgelegd in de Nota VTH. Wanneer een bedrijf ZZS-uitstoot, geldt een informatieplicht. Enkele jaren geleden hebben wij de omgevingsdiensten in Zuid-Holland opdracht gegeven om actief en branchegewijs bedrijven te vragen om informatie over ZZS-uitstoot te leveren. En met deze informatie vervolgens vergunningen aan te passen. Bij dit ZZS-uitvraag traject zijn er door de omgevingsdiensten voorlichtingsbijeenkomsten per branche georganiseerd. Hier zijn bedrijven ook geïnformeerd over de provinciale rol bij het ZZS-emissie beleid, waarin de minimalisatieplicht een belangrijk onderdeel vormt.

Het verder terugdringen van ZZS-emissies blijft onze volle aandacht houden en wij informeren uw Staten (bijvoorbeeld in het kader van het dossier Chemours) daar ook regelmatig over. Met het Rijk zijn wij continu in gesprek over de mogelijkheden om via aanpassing van wet- en regelgeving strengere eisen te kunnen stellen aan ZZS-emissies.

[1] www.rtl.nl/nieuws/onderzoek/artikel/5474408/uitstoot-zeer-zorgwekkende-stoffen-zzs-omhoog-lood-kwik-pfas-paks

[2] <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/06/03/evaluatie-zeer-zorgwekkende-stoffen-emissiebeleid-2016-2021>

Den Haag, 26 november 2024

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

mr. A.W. Kolff